

ANALIZA

MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ

SWOT

REGIONALNYCH PRACOWNI KRAJOZNAWCZYCH PTTK

MOCNE STRONY

JAK WYKORZYSTAĆ MOCNE STRONY

1. Kadra programowa RPK (kierownicy i osoby współpracujące) – kompetentna, wykształcona, zaangażowana, służąca swą wiedzą i doświadczeniem, często prowadząca własne działania.

Wspierać działania kierowników RPK organizacyjnie, merytorycznie i finansowo, tak aby mogli rozwijać swoje zainteresowania krajoznawcze, mieszczące się w ogólnych założeniach pracy pracowni (indywidualne poradnictwo krajoznawcze, tworzenie oryginalnych metod pracy krajoznawczej, wydawanie publikacji, organizacja sesji popularnonaukowych, wystaw). Starać się o docenienie pracy i zaangażowania poszczególnych osób, na przykład poprzez składanie wniosków o przyznawanie dyplomów i medali Towarzystwa oraz odznaczeń resortowych.

Szerzej korzystać z informacji, które kierownicy pracowni przekazują o sytuacji RPK i krajoznawstwie w regionie.

2. Skupianie się przy RPK regionoznawców, krajoznawców, historyków, prowadzących kursy, wykładowców specjalistycznych szkół średnich i wyższych, środowisk naukowych, kulturalnych, co stanowi ogromny potencjał do realizacji zadań, podejmowanych przez RPK. Podejmować działania związane z krajoznawstwem, pozwalające wykorzystać istniejący potencjał, np. wydawnictwa, także elektroniczne (w tym czasopisma), sesje, prelekcje, edukację regionalną.

3. Atrakcyjne, bogate specjalistyczne zbiory biblioteczne (piśmiennictwo krajoznawcze), często zawierające unikatowe egzemplarze, archiwalia dotyczące regionu. We wszystkich RPK działają biblioteki, które liczą od około jednego tysiąca do około 11 tysięcy woluminów, co daje ogółem około 120 tysięcy woluminów. Ponadto pracownie posiadają w swych zasobach: mapy, czasopisma, foldery, zdjęcia, opracowania krajoznawcze, dokumenty historyczne opracowania multimedialne, plakaty, proporzycyki, rękopisy, maszynopisy. Zdarza się, że do RPK trafiają spuścizny w postaci księgozbiorów po zmarłych krajoznawcach.

Uzupełniać zbiory biblioteczne o nowe tytuły, zwłaszcza z regionu poprzez przekazywanie środków z budżetu ZG PTTK; zabiegać o nowe źródła finansowania zakupów bibliotecznych,

np. poprzez pisanie projektów przez pojedyncze RPK, wspólnie przez część pracowni; nieodpłatne uzyskiwanie publikacji; wymianę posiadanych dubletów i zbędnych pozycji. Dbać o dotychczas zgromadzone zbiory, przechowując je w odpowiednich warunkach, oprawiać, digitalizować.

Upowszechniać informację o zbiorach. Zwiększać dostęp do zbiorów, np. poprzez Internet. Organizować spotkania z autorami książek krajoznawczych. W oparciu o zbiory urządzać wystawy, np.: tematyczne, aktualności, archiwalne.

4. Komputeryzacja zbiorów bibliotecznych RPK, poprzez wykonanie do końca 2012 roku ponad 20 tysięcy rekordów, czyli około 17 proc. zbiorów RPK ogółem w oparciu o jednolity system ProgMan i systematyczne zamieszczanie na internetowej stronie www.pracowniapttk.pl, i tym samym zwiększenie dostępu do księgozbiorów poszczególnych RPK.

Kontynuować prace związane z budową jednolitego systemu komputerowego RPK.

Dążyć do szerokiej promocji katalogu komputerowego wśród obecnych i potencjalnych czytelników, zarówno w regionie, jak i w Polsce.

5. Zbudowanie internetowej strony www.pracowniapttk.pl, która zawiera podstawowe informacje o pracowniach oraz na której systematycznie zamieszczane są komputerowe katalogi biblioteczne, historia pracowni (także już nieistniejących).

Promować zbudowaną stronę oraz poszerzać ją o nowe elementy i informacje.

6. Jedność regionalnych pracowni krajoznawczych w grupie dyskusyjnej Google: rpk_pttk@googlegroups.com, stwarzająca możliwość szybkiego przekazywania informacji, komunikatów, materiałów oraz wymiany opinii.

Wykorzystywać w bieżącej współpracy i promocji RPK (np. newslettery) istniejącą sieć komunikacji.

7. Wyposażenie RPK w podstawowy, niezbędny do działalności, sprzęt komputerowy oraz w sprzęt audiowizualny, niezbędny do prowadzenia zajęć

Wykorzystywać sprzęt nie tylko do bieżącej działalności, ale przede wszystkim do cyfryzacji zbiorów, promocji zbiorów i działalności RPK w Internecie, a także do podejmowania różnego rodzaju działań związanych z krajoznawstwem.

8. Współpraca z Centralną Biblioteką PTTK, stwarzająca różne możliwości: katalogi komputerowe budowane są w oparciu o jednolity program, co w przyszłości stwarza możliwość zbudowania i wypromowania jednej biblioteki cyfrowej Towarzystwa; wspólne prowadzenie strony internetowej www.pracowniapttk.pl.

Kontynuować i rozwijać współpracę z Centralną Biblioteką PTTK.

9. Cykliczne organizowanie szkolenie kierowników RPK.

Kontynuować szkolenia i dostosowywać ich tematykę do aktualnych potrzeb w tym zakresie.

Kierownicy RPK powinni więcej angażować się podczas dorocznych spotkaniach szkoleniowych (udział w dyskusjach, zgłaszanie wniosków, efektywna praca podczas warsztatów), aby wynieść z tego jak najwięcej konkretnej użytecznej wiedzy.

10. Działanie RPK w sieci (PTTK): w Polsce działają 24 regionalne pracownie krajoznawcze, umieszczone (prawie) równomiernie w różnych miastach w Polsce. Tworzą sieć placówek o jednakowych podstawach programowych i szerokich możliwościach działania, w zależności od uwarunkowań regionalnych, promując PTTK jako organizację o zasięgu ogólnopolskim.

Wesprzeć działalność RPK organizacyjnie, merytorycznie i finansowo, stwarzając sieć silnych placówek krajoznawczych PTTK.

Podjąć działania, mające duże szanse powodzenia w sieci placówek: duże projekty pozwalające na pozyskanie funduszy na działalność, ze zwróceniem uwagi na projekty realizowane każdego roku przez ZG PTTK.

11. Wieloletnie doświadczenie w popularyzowaniu krajoznawstwa w Polsce, rozpoznawalna marka PTTK.

Wspierać działania kierowników RPK organizacyjnie, merytorycznie i finansowo, tak aby mogli rozwijać swoje zainteresowania krajoznawcze.

Propagować przez RPK możliwości włączenia się w realizowane w regionie wydarzenia, inicjatywy i przedsięwzięcia, związane z szeroko pojętym krajoznawstwem.

12. Różnorodna działalność związana z gromadzeniem, opracowywaniem i rozpowszechnianiem materiałów krajoznawczych, poradnictwem oraz popularyzacją idei krajoznawstwa: wydawnictwa (przewodniki, czasopisma, monografie, foldery), prelekcje, odczyty, wystawy, konkursy, szkolenia.

Podjąć działania związane z szeroko pojętym krajoznawstwem.

13. Własny (oddziału) lokal, dobrze umeblowany, często duży, położony znakomicie w przestrzeni miasta: w centrum (np. Kraków, Katowice, Legnica, Wrocław, Opole, Szczecin) lub w pobliżu popularnych tras komunikacyjnych, przy oddziałach PTTK, co znakomicie wpływa na ścisłą współpracę z kołami, klubami oddziału, statutowymi oraz na frekwencję.

Organizować w siedzibie pracowni spotkania krajoznawców, prelekcje, odczyty, promując je szeroko, podobnie jak pozostałą działalność RPK, w ramach promocji macierzystego oddziału (dbając o wyeksponowanie jej na stronie oddziału).

Informować o działalności RPK osoby opłacające składki w oddziale.

Wykorzystać RPK jako miejsce spotkań krajoznawców.

14. Stała roczna dotacja z budżetu Zarządu Głównego PTTK, przekazywana za pośrednictwem Komisji Krajoznawczej; względnie stabilna sytuacja finansowa oddziałów.

Wykorzystać dotację na systematyczne zakupy nowości do zbiorów bibliotecznych, wyposażenia, oprogramowania komputerowego, utrzymania nowoczesnego wyposażenia technicznego pracowni.

15. Wyrobiona marka eksperta w sprawach krajoznawczych w regionie.

Starać się uczestniczyć we wszelkiego rodzaju ciałach doradczych i eksperckich jednostek samorządowych (budowanie wizerunku, jednocześnie szansa na późniejsze pozyskiwanie środków), nie wolno tracić z pola widzenia jakości i poziomu działań.

16. Dobra marka zbiorów bibliotecznych i poradnictwa krajoznawczego RPK w środowiskach studenckich.

Podjąć z władzami uczelni w regionach rozmowy dotyczące współpracy w zakresie udostępniania zbiorów RPK oraz opracowywania prac okresowych, licencjackich i magisterskich.

Promować zbiory i możliwość uzyskania szerokiej i kompetentnej informacji krajoznawczej w RPK w konkretnych grupach studentów, zwłaszcza na kierunkach związanych z krajoznawstwem i turystyką.

17. Współpraca z samorządami, uczelniami wyższymi, parkami narodowymi i

krajobrazowymi, muzeami, organizacjami NGO, towarzystwami regionalnymi, placówkami naukowymi i kulturalnymi.

Podejmować działania krajoznawcze, stwarzające możliwości współpracy.

W miarę możliwości włączać się w realizowane przez te jednostki w regionie wydarzenia, inicjatywy i przedsięwzięcia, związane z szeroko pojętym krajoznawstwem.

18. Współpraca z młodzieżą w ramach podejmowanych zadań: Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”, Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Turystyczno-Krajoznawczy, Konkurs Krasomówczy i inne regionalne.

Propagować działalność RPK wśród młodzieży i studentów (zwłaszcza kierunków związanych z turystyką), informować o możliwości odbycia praktyk w RPK lub pracy w charakterze wolontariusza – możliwość pozyskania nowych kadr.

19. Dokumentowanie tradycji i dorobku PTTK. Gromadzenie zbiorów dotyczących wszystkim PTTK oraz krajoznawstwa w regionie jest niezmiernie ważne, a ich gromadzenie w jednym miejscu ułatwia badanie i opisywanie działalności Towarzystwa.

Należy wypracować w Towarzystwie standardy przekazywania do RPK materiałów dotyczących przede wszystkim krajoznawstwa, w celu ich archiwizacji.

SŁABE STRONY

JAK PRZEZWYCIĘŻYĆ SŁABE STRONY

1. Brak środków na zatrudnienie etatowe kierowników RPK, najczęściej (w 16 pracowniach) działania społeczne i związana z tym niemożność podejmowania systematycznych działań.

Pozyskiwać środki na zatrudnienie etatowe. Wspierać starania o zwiększenie kadry RPK (np. osób współpracujących, a do niektórych zadań wolontariuszy, także Europejskiego Wolontariatu EVS).

Rozpropagować możliwość odbywania praktyk studenckich w RPK (w ramach różnych kierunków studiów).

2. Stały niedobór środków pieniężnych na bieżącą działalność: gromadzenia zbiorów, cyfryzację zbiorów, wydawnictwa, wystawiennictwo, popularyzacje szeroko pojętego krajoznawstwa poprzez spotkania, prelekcje, wykłady.

Pozyskiwać środki ze wszelkich możliwych źródeł: zwiększenie dotacji z budżetu ZG PTTK, pisanie projektów ze środków regionalnych, centralnych, unijnych. Kontynuować szkolenia kierowników RPK w zakresie pozyskiwania środków finansowych.

Poczynić próbę nawiązania kontaktów z organami administracji samorządowej i jednostkami zajmującymi się krajoznawstwem w zakresie działań wspólnych.

3. Słaby na ogół poziom wyposażenia technicznego i komputerowego pracowni.

Dążyć do zwiększenia środków finansowych z budżetu ZG PTTK oraz pozyskiwać środki zewnętrzne na wyposażenie techniczne i komputerowe RPK.

4. Brak pełnego cyfrowego katalogu zbiorów. Brak cyfrowej wersji zbiorów.

Systematycznie doszkalać kierownika pracowni w obsłudze programu bibliotecznego ProgMan. Pozyskiwać środki finansowe na budowanie rekordów komputerowych oraz digitalizację zbiorów i umieszczanie ich w Internecie.

5. Słabe umocowanie organizacyjne w PTTK. Niewielkie grono osób w oddziałach zainteresowanych jest rozwojem RPK, której działania niedoceniane są przez władze oddziałowe i członków macierzystego oddziału.

Znaleźć optymalne, usankcjonowane zapisami i umowami, usytuowanie RPK w strukturach PTTK, by mogły pracownie realizować swoje zadania oraz miały zapewnione finansowanie niezależne od kondycji oddziałów

6. Zróżnicowany poziom przygotowania merytorycznego kierowników RPK. Potrzeba ciągłego kształcenia kadr RPK w wielu dziedzinach, z powodu podejmowania różnorodnych działań związanych z krajoznawstwem.

Prowadzić szkolenia wspomagające merytorycznie kierowników.

Organizować przez Towarzystwo dla kierowników RPK różne szkolenia. Zachęcać do udziału w szkoleniach regionalnych. Angażować do działań krajoznawczych wykwalifikowanych specjalistów.

7. Zróżnicowana działalność RPK, głównie z powodu małych nakładów finansowych na działalność i zakupy, nowości do zbiorów.

Pozyskiwać środki finansowe na działalność, uzupełniać zbiory o nowości wydawnicze oraz doposażenie techniczne i komputerowe RPK.

8. Niewielka regionalna i ogólnopolska promocja, realizowanej przez RPK działalności, zazwyczaj prowadzona w tradycyjny sposób.

Dążyć do szerokiej promocji katalogu komputerowego i działań RPK wśród obecnych i potencjalnych odbiorców, zarówno w regionie, jak i w Polsce.

9. Brak (dobrej) marki w szerszym środowisku. RPK nie są rozpoznawalnymi partnerami dla władz lokalnych i regionalnych, dla organizacji pozarządowych; nie potrafią zainteresować własnym dorobkiem, np. inwentaryzacją krajoznawczą.

Poszerzać współpracę z innymi jednostkami PTTK i innymi organizacjami pozarządowymi
Integrować działania pracowni z organizowaniem turystyki w oddziale. Wykorzystać wspólną dla RPK stronę internetową oraz strony oddziałowe do promocji RPK w regionie i w Polsce.
Nawiązać współpracę z muzeami PTTK i innymi placówkami kultury i w regionie

10. Trudności związane z lokalem: niepewna sytuacja lokalowa; lokal położony w centrum miasta w strefie pieszej, stąd brak możliwości dojazdu; lokal usytuowany na pierwszym czy nawet czwartym, wysokim piętrze – poważna bariera dla seniorów i niepełnosprawnych. Nie zawsze dobry stan techniczny lokalu. Zbyt mały lokal na organizacje różnego rodzaju spotkań.

W sytuacjach możliwych – szukać innego lokalu, czy starać się np. o zainstalowanie windy, nawet w dalszej perspektywie. Poprawa stanu technicznego i wyposażenia lokalu z dotacji z budżetu ZG PTTK lub innych. Przy organizacji spotkań krajoznawczych podejmować współpracę z innymi instytucjami, dysponującymi odpowiednim lokalem.

11. Brak możliwości rozbudowy zbiorów (np. dołączania zbiorów po zmarłych krajoznawcach) z powodu ograniczonej powierzchni lokalowej.

W sytuacjach możliwych – szukać innego lokalu lub powierzchni dodatkowej na zbiory.
Digitalizować zbiory.

12. Mała ilość korzystających ze zbiorów i poradnictwa RPK.

Podjąć rozmowy z dyrekcjami szkół, dotyczące współpracy z nauczycielami w zakresie wykorzystania dodatkowych godzin na zajęcia prowadzone przez każdego z nauczycieli w ciągu tygodnia. Organizować dla nauczycieli, dzieci i młodzieży zajęcia z zakresu edukacji regionalnej.

Podjąć z władzami uczelni w regionach rozmowy dotyczące współpracy w zakresie udostępniania zbiorów RPK oraz opracowywania prac okresowych, licencjackich i magisterskich.

Promować w nowoczesny sposób zbiory i możliwość uzyskania szerokiej i kompetentnej informacji krajoznawczej wśród konkretnych grup studentów, zwłaszcza na kierunkach związanych z krajoznawstwem i turystyką.

Reklamować działalność pracowni na imprezach turystycznych, wśród członków Towarzystwa, opłacających składkę członkowską.

13. Zbyt mało działaczy, związanych z RPK; brak dopływu nowych kadr.

Współpracować z nauczycielami i młodzieżą szkół różnych stopni oraz z uczelniami. Promować działalność RPK w nowoczesny sposób. Prowadzić działalność na wysokim poziomie i zachęcać osoby zainteresowanych do włączenia się w przedsięwzięcia.

14. Krótki czas funkcjonowania pracowni. Ograniczona dostępność do zbiorów, co jest związane przede wszystkim z brakiem etatu. Tylko część pracowni jest dostępna przez 5 dni w tygodniu, w godzinach pracy biura oddziału; część – 2–3 razy w tygodniu; zdarza się też, że raz w tygodniu, przez 1–4 godziny.

Szerzej korzystać z możliwości wykorzystania wolontariatu, w tym EVS i wolontariatu krajowego.

Rozpropagować możliwość odbywania praktyk studenckich w RPK (w ramach różnych kierunków studiów)

15. Brak możliwości finansowych i organizacyjnych RPK do aplikowania o większe środki w ramach projektów.

Wnioskować o środki w ramach kilku/kilkunastu pracowni, dodając wkład finansowy ze środków budżetu ZG PTTK.

16. Malejące zainteresowanie wiedzą książkową .

Dążyć do promocji rzetelnego krajoznawstwa, równocześnie starać się o digitalizację zbiorów i ich promocję w Internecie.

17. Konflikty osobowe wokół RPK

Starać się przełamywać konflikty, wykazując celowość istnienia RPK, pokazując dorobek i pozytywne efekty działalności.

SZANSE

JAK NIE STRACIĆ SZANS

1. Ogromny potencjał ludzki w oddziałach, przy których działają RPK: członkowie i sympatycy Towarzystwa, zainteresowani działalnością krajoznawczą.

Stwarzać możliwości realizowania własnych pomysłów, projektów w ramach RPK.

Monitorować co się dzieje w oddziale, klubach i kołach oddziału, a także w krajoznawstwie w regionie, uaktualniać strony internetowe, zamieszczać w Internecie ciekawe dla krajoznawców informacje, informować na listach dyskusyjnych co się u dzieje w RPK, nawiązywać kontakty z osobami o krajoznawczych zainteresowaniach.

2. Specjalistyczne bogate zbiory, stwarzające szansę na stworzenie ważnej w regionie biblioteki, gromadzącej wokół siebie krajoznawców, regionoznawców, pracowników kultury i nauki.

Dążyć do stworzenia pełnej cyfrowej biblioteki i jej szerokiej promocji, między innymi w szkołach różnych stopni oraz na uczelniach.

Wykorzystywać w miarę możliwości zbiory do opracowań krajoznawczych, pracy z młodzieżą i studentami.

3. Możliwość poszerzenia specjalistycznego zbioru publikacji krajoznawczych

Należy na bieżąco śledzić rynek wydawniczy, odwiedzać targi, przeglądy i kiermasze książek, utrzymywać kontakty z ważniejszymi bibliotekami naukowymi i publicznymi (szczególnie działami informacji i bibliografii), obserwować informacje o nowościach w prasie. Podczas wyjazdów w teren zbierać informacje o tytułach wydawanych w poszczególnych powiatach i gminach. Zabiegać o otrzymywanie publikacji nieodpłatnie bądź z rabatem.

4. Rozwój cyfryzacji

Dążyć do zbudowania katalogu komputerowego (w perspektywie z pełnymi rekordami bibliotecznymi, zdigitalizowanymi zbiorami) - w perspektywie elementu cyfrowej biblioteki Towarzystwa.

W niedalekiej perspektywie dążyć do wydawania tradycyjnych przewodników i innych wydawnictw w formie e-book-ów.

Wykorzystywać do kontaktów i promocji: strony WWW, Facebook, Twitter, newslettery, grupy dyskusyjne.

5. Możliwość zbudowanie silnej sieci RPK w Polsce, jako placówek prowadzących działalność krajoznawczą na wysokim poziomie merytorycznym.

Wspierać działania RPK organizacyjnie, merytorycznie i finansowo tak, aby w perspektywie najbliższych 4-5 lat regionalne pracownie krajoznawcze stały się ośrodkami pracy badawczo-promocyjno-szkoleniowej Towarzystwa (po jednej lub jednej wiodącej RPK w każdym województwie), doskonale wyposażonymi, skupiającymi kadrę programową, dysponującą wiedzą krajoznawczą i niezbędnymi umiejętnościami.

6. Możliwość prowadzenia działalności z partnerami regionalnymi: samorządami, uczelniami

wyższymi, parkami narodowymi i krajobrazowymi, muzeami, organizacjami NGO, towarzystwami regionalnymi, placówkami naukowymi i kulturalnymi, LOT-ami, ROT-ami.

Dążyć do nawiązania lub rozszerzenia kontaktów z partnerami regionalnymi w celu wspólnego podejmowania zadań dotyczących krajoznawstwa w regionie.

Nawiązać współpracę z gminami, które organizują szkolenia dla podległych im nauczycieli, co powinno przynieść zainteresowanie tych ostatnich działaniami krajoznawczymi, nawet w ramach obowiązkowych godzin nie lekcyjnych i skutkować założeniem i prowadzeniem SKKT (Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych) i ostatecznie przyciągnięciem do RPK ludzi młodych.

7. Duża popularność kierunków studiów związanych z turystyką

Nawiązać współpracę z regionalnymi uczelniami, zawierającymi kierunki krajoznawczo-turystyczne. Gromadzić w pracowniach propozycję tematów prac dyplomowych, wysyłać je do potencjalnych promotorów prac.

8. Funkcjonowanie w szkolnictwie systemu awansu zawodowego dla nauczycieli, który wymaga współpracy z innymi organizacjami czy instytucjami, w tym z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym.

Na poziomie oddziałów nawiązywać kontakty z nauczycielami, tak by popularyzować wśród nich działania, związane z krajoznawstwem i turystyką, co może wpłynąć na pozyskanie dla RPK dzieci i młodzieży.

9. Możliwość wykorzystania obowiązkowych godzin (19-tej i 20-tej), w ramach dodatkowych godzin, na zajęcia prowadzone przez każdego z nauczycieli w ciągu tygodnia. Prowadzenie przez RPK zajęć z zakresu edukacji regionalnej

Promować dobrze przygotowane (z wykorzystaniem nowoczesnych technik cyfrowych), atrakcyjne zajęcia z zakresu edukacji regionalnej. Popularyzować programy autorskich na zajęcia pozalekcyjne w różnych typach i poziomach szkół. Poszerzać ofertę dla szkół: wycieczki tematyczne, dobra literatura krajoznawcza, ogólnopolskie konkursy (OMTTK, Poznajemy Ojcowiznę, konkurs Krasomówczy), lokalne konkursy.

10. Umocowanie RPK w oddziałach, znajomość środowiska krajoznawczego.

Współpracować z komisjami, klubami, między innymi w celu lepszej promocji walorów krajoznawczych regionu. Organizować dla członków oddziału różnego rodzaju oferty; spotkania krajoznawcze, doszkalanie, dobrą literaturę krajoznawczą, miejsce do pracy krajoznawczej.

11. Możliwość aplikowania do funduszy regionalnych, krajowych i unijnych na działalność, rozwój kapitału ludzkiego, promocje, czasem - wyposażenie. Stopniowe nabieranie doświadczenia przez kierowników RPK w pisaniu wnioski o granty.

Zmotywować poszczególne RPK do składania wniosków w regionie (do urzędów miast, gmin, Urzędów marszałkowskich, LOT-ów, ROT-ów). Kontynuować i zintensyfikować składanie wspólnych dla kilku/kilkunastu RPK wniosków o dofinansowanie.

Dążyć do włączenia regionalnych pracowni krajoznawczych w realizację projektów, realizowanych przez biuro ZG PTTK ze środków zewnętrznych.

12. Bogata oferta różnego rodzaju szkoleń regionalnych i ogólnopolskich.

Zachęcać kierowników i działaczy RPK w organizowanych szkoleniach, w celu systematycznego podnoszenia kwalifikacji

13. Zwiększenie zainteresowania działalnością RPK wewnątrz i na zewnątrz Towarzystwa
Promować działania reklamujące i budujące pozytywny wizerunek RPK w i poza PTTK

14. Specjalizacja działania poszczególnych RPK, ukształtowana przez wiele czynników (umocowanie pracowni w konkretnym oddziale/jednostce PTTK, zainteresowania krajoznawcze kierownika RPK i współpracowników skupionych wokół pracowni, możliwości finansowych).

Utrzymywać specjalizację wypracowaną przez poszczególne RPK.

ZAGROŻENIA

JAK USTRZEC SIĘ ZAGROŻEŃ

1. Brak strategii PTTK, także w stosunku do regionalnych pracowni krajoznawczych. Brak wewnątrzorganizacyjnych regulacji prawnych dotyczących RPK, niejasny status pracowni.

Wnioskować, aby na XVIII Walnym Zjeździe PTTK uchwalono strategię Towarzystwa, i aby znalazły się tam zapisy odnośnie RPK: komu mają służyć pracownie i jaką rolę powinny pełnić w Towarzystwie?

2. Słaba kondycja oddziałów PTTK, przy których działają RPK oraz brak własnego lokalu lub niepewność jego utrzymania i opłacenia może przyczynić się do likwidacji RPK i przekazania księgozbioru w użytkowanie przez inną placówkę.

Ustalić procedury pozwalające PTTK szczebla centralnego na decydowanie o losach likwidowanych pracowni.

Wyodrębnić RPK jako jednostki podporządkowane ZG PTTK (bezpośrednio lub przez Komisję Krajoznawczą), a nie oddziałom (w przypadku upadku oddziału, nie upada RPK)

3. Niedofinansowanie pracowni z wszystkimi tego konsekwencjami: brak stabilnej kadry, słabo wyszkolonej, słabe wyposażenie, brak wystarczających środków na uzupełnianie zbiorów, opłatę mediów, słaba promocja – co może skutkować tym, że działalność będzie prowadzona na niskim poziomie i nienowocześnie, a to z kolei podważa zaufanie do PTTK.

Dążyć do zwiększenia dotacji ze środków ZG PTTK. Aplikować o środki z dotacji regionalnych, krajowych i unijnych przez poszczególne pracownie, kilka/kilkanaście RPK oraz udział w projektach składanych przez ZG PTTK. Gdzie to możliwe, próbować zatrudniać pracownika na innych zasadach.

W rażących przypadkach braku środków archiwizować sposobami tradycyjnymi ukazujące się materiały krajoznawcze o regionie (artykuły prasowe, druki ulotne, fotografie itp.), które w przyszłości, w sprzyjających warunkach, można poddać obróbce cyfrowej i wykorzystać w podejmowanych działaniach..

4. Mała dotacja przekazywana z budżetu ZG PTTK, przekazywana pracownikom w ostatnich latach zazwyczaj dopiero pod koniec roku.

Aktywniej starać się o granty zewnętrzne.

5. Rotacja na stanowisku kierownika.

Czynić starania i zdobycie funduszy na opłacenie etatu kierownika RPK oraz wspierać merytoryczne, finansowo i organizacyjne działania, zgodne z jego zainteresowaniami .

6. Brak zainteresowania kierowników RPK rozwojem własnym, np. słabo aktywne uczestnictwo w dorocznych szkoleniach.

Wspierać realizację zainteresowań krajoznawczych kierowników RPK. Dostosowywać tematy szkoleń kierowników RPK do bieżących zapotrzebowań.

7. Konkurencyjność regionalnych ośrodków metodycznych i innych poza PTTK – ośrodków krajoznawczych – prowadzących także działalność krajoznawczą i edukację regionalną. Funkcjonowanie bibliotek samorządowych z bogatymi zbiorami regionalnymi.

Starać się proponować atrakcyjną ofertę własną, dotyczącą krajoznawstwa i edukacji regionalnej. Nawiązywać współpracę z tymi ośrodkami i bibliotekami, w celu podejmowania działań wspólnych. Przyglądać się ich działaniom i wyciągać wnioski.

8. Starzejąca się kadra, naturalna rezygnacja z działalności krajoznawczej seniorów, czy młodszych społecznych działaczy (zakładanie rodzin, zajęcie się pracą zawodową)

Starać się stworzyć atrakcyjną ofertę dla młodzieży i studentów w celu pozyskania kadry.

9. Zmniejszanie się zainteresowania rzetelnym uprawianiem krajoznawstwa, wykorzystaniem zbiorów RPK.

Promować w sposób nowoczesny zbiory RPK i działalność krajoznawczą.

10. Brak zainteresowania z zewnątrz działalnością regionalnych pracowni krajoznawczych

Wspierać merytoryczne, finansowo i organizacyjne działania, które promują RPK poza PTTK i które pozwalają jej zaistnieć w przestrzeni lokalnej/regionalnej.

11. Zanikanie tradycyjnego czytelnictwa, coraz powszechniejsze korzystanie z innych źródeł informacji, zwłaszcza z Internetu.

Czynić starania o wyposażenie RPK, cyfryzację zbiorów i ich udostępnienie on-line w Internecie.

12. Przekonanie, że RPK, to jedynie biblioteka

Promować działania RPK w regionie i szerzej w Towarzystwie oraz poza nim, ze zwróceniem uwagi na promowanie w Internecie.

Opracowała
na podstawie materiałów członków i współpracowników Komisji Krajoznawczej i kierowników RPK

Małgorzata Pawłowska

Płociczno, 6 grudnia 2012 roku